

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Державний Університет «Utena College» (м. Утена, Литва)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VII Міжнародної
науково-практичної конференції
26-27 жовтня 2023 року

Україна, Мукачево 26-27 жовтня 2023 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород);

Теличко Наталія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2023 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 452 с.

ISBN 978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В. В. – д.е.н., професор; Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., професор; Молнар Т. І. – д.пед.н., доцент; Горват М. В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2023

DR. ERDEI G. VÁLTOZÁSOK? ÚJ IRÁNYOK? VAGY MINDEN A RÉGI? – A DEBRECENI EGYETEM FELNŐTTKÉPZÉSE.....	14
DR. PÁLFI S. RESEARCH ON CHILDREN'S RIGHTS IN HUNGARIAN KINDERGARTENS	15
MATULČÍK J. KOMPARATÍVNY VÝSKUM A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA V EDUKÁCII DOSPELÝCH	16
SAKALOVÁ B. VÝCHOVA K ZDRAVIU A ZDRAVOTNÁ GRAMOTNOSŤ NA PRIMÁRNOM STUPNI VZDELÁVANIA.....	18
SHEVCHENKO – LEDYAN C. CONTROL AND SUPERVISION OVER THE EXECUTION OF JUDGMENTS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	20
SHEVCHENKO – LEDYAN C. SPAIN: RESPECTING HUMAN RIGHTS	22
CHOVRIY S. TRAINING OF PEDAGOGICAL PERSONNEL FOR THE SYSTEM OF PROFESSIONAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	24
CHOVRIY S., HAVOR A. THE ESSENCE OF THE “EMOTIONAL INTELLIGENCE” CONCEPT IN THE CONTEXT OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH	26
DR. PALLAY K., DR. MOLNAR F. THE IMPACT OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR ON THE STUDENT MOBILITY WITH STUDY PURPOSES FROM TRANSCARPATHTIA (UKRAINE)	28
HERTSOVSKA N., BIZHKO A. THE ROLE OF DISCOURSE COMPETENCE IN THE PROCESS OF LANGUAGE IMPROVEMENT	30
KHMYZOVA O. USING TED TALKS FOR IMPROVING LISTENING COMPREHENSION SKILLS	32
KRAVCHENKO T. THE CHALLENGES OF SCIENTIFIC COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE	33
ЩЕРБАН Т.Д., АНТОНІК Є.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАЛЕЖНИХ ВІД СПІЛКУВАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	35
ЩЕРБАН Т.Д., ДАНКАНИЧ А.А. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РАМКАХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»	37
ЩЕРБАН Т.Д., ДОЛИНАЙ Т.Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ АГРЕСИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПАЦІЄНТА З ЛІКАРЕМ.....	39
ЩЕРБАН Т.Д., САМОЙЛОВ О.С. СХИЛЬНІСТЬ ДО СЕЛФІ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	41
ЩЕРБАН Т.Д., ХОМА П.П. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ.....	43
АВШЕНЮК Н.М. ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ.....	45

БОРОВИК А.О. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	127	ГРАБ М.В., ТЯГУР А.В. STEM-ОСВІТА В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	166
БРИЖАК Н.Ю., КУДРЯ А.О. ОСОБЛИВІСТЬ ІГРОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	129	ГРЕГІРЧАК Д.Б., РОСОХА О.О. ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ ЕРАЗМА РОТТЕРДАМСЬКОГО	168
БРИЖАК Н.Ю., ТУРЯНИЦЯ М.М. ДОЗВІЛЛЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА РЕЖИМУ РОБОТИ ГРУПИ ПОДОВЖЕНОГО ДНЯ	129	ГУБАЛЬ Г.Ю., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	170
БРИЖАК Р.В., МИКУЛІНА А.К. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	131	ГУБАЛЬ М.В., ФЕНЧАК Л.М. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	173
БУРЛАСНКО Т.І. РІЗНОМАНІТТЯ ОСВІТНИХ МОДЕЛЕЙ – КОНСЬЮМЕРИЗМ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	134	ГУЗЕНКО О.В. АДАПТАЦІЯ ОСВІТИ ДО ПОТРЕБ РИНКУ ПРАЦІ	175
ВОВЧУК Л.В., ТОВКАНЕЦЬ О.С. МОТИВАЦІЯ ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	136	ДАНКАНИЧ О.В., ГРИЦЬКО В.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	177
ВОЗНЮК Л.В., МИРОНОВА Р.М. РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	138	ДЕМЕНЬ П., РЕГО Г. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ЧИТАННЯ	179
ГАВРИЛЕЦЬ К.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. САМООСВІТА І ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ В УДОСКОНАЛЕННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	140	ДІДУР А.В. ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	182
ГАЛУЩАК О.В. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	142	ДОРОГІЙ Р.Е., БРИЖАК Н.Ю. ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	184
ГАНГУР Г.В., ФЕНЧАК Л.М. РОЛЬ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	144	ДРОГОБЕЦЬКА Н.С., КОРОЛЬ Н.В. РОЛЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В КОНЦЕПЦІЇ НУШ	186
ГАРАПКО В.І. ОСВІТА В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	146	ДУБІНІНА О.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОБґРУНТУВАННЯ МОДЕЛЕЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ОСВІТИ НАУКОВОГО СПРЯМУВАННЯ ЗА ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИМ ПРОФІЛЕМ	188
ГИЧКО М.В., ДУЛІШКОВИЧ В.В., ЛАЛАК Н.В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ	148	ДУБЛЯК О.О. ФОРМУВАННЯ ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОГО СЛОВА	191
ГОДЛЕВСЬКА К.В. ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНИХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ В УГОРЩИНІ	150	ДУДА О.М.О., ФЕНЧАК Л.М. ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ДУХОВНОГО ЗДОРОВ'Я У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	193
ГОЛОВАЦЬКА Ю.Б. ІНТЕГРАТИВНЕ КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНЕ ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ДО ЛОКАЛІЗАЦІЇ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ОСВІТИ	153	ДЯКУЛИЧ Х.Є., КОТУБЕЙ В.Ф. САМОВИХОВАННЯ – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ	195
ГОЛЦАПФЕЛ М.В., МОЛНАР Т.І. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	155	ЗІЙНИЧ К.І., ЛІБА О.М. ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	197
ГОРВАТ М.В., ШТИМАК А.М. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	157	ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ ОДЯГУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДАНІЇ	200
ГОРЕЦЬКА І.С. ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	160	ІВАНІГА М.С., МОЛНАР Т.І. ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНІКА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	202
ГРАБ О.В. АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КОМПОНЕНТІВ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ПРИРОДНЕ ДОВКІЛЛЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	162	ІВАНЧО А.П., КОТУБЕЙ В.Ф. КРЕАТИВНО-ТВОРЧА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	204
ГРАБ М.В., ДОКТОР К.О. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ	164		

шкодять здоров'ю учнів, створюють їм безпечні умови для перебування, навчання і праці в школі. Тому використання педагогами здоров'язбережувальних технологій підвищить результативність їх роботи і сприятиме формуванню ціннісних орієнтацій, що спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я дітей [4].

Згідно Конституції України, людина, її життя і здоров'я визнаються найвищою соціальною цінністю, формування якої має забезпечити освіта впродовж життя. Саме тому постає об'єктивна потреба у розробленні здоров'язбережувальних технологій та впровадженні їх у освітній процес, які забезпечать формування в молодого покоління здоров'язбережувальної компетентності. Застосування здоров'язбережувальних технологій сприятиме комплексному вдосконаленню змісту освітнього процесу та його навчального середовища в аспекті здоров'язбереження [1, с. 3].

Таким чином, здоров'язбережувальні технології – це важлива складова педагогічної системи, що об'єднує в собі усі напрями діяльності освітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Конституція України // Відомості ВРУ (Ч. 1 ст. 3 Про збереження здоров'я) [Електронний ресурс] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Грицай Ю. О. Використання здоров'язбережувальних технологій в навчальній діяльності школярів: навчальний посібник. Миколаїв: МДУ ім. В. О. Сухомилинського. 2012. 181с.
3. Рибалко Л. М. Сутність і зміст здоров'язбережувальних технологій / Науковий посібник / Л. М. Рибалко. За ред. О. В. Тимошенка. 2018 235 с.
4. Фенчак Л. М. Активні здоров'язберігаючі технології навчання на уроках освітньої галузі «Мистецтво» / М. Василюк, І. Майборода, Л. Фенчак. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: збірник наукових праць / гол.ред. Г.В. Товканець. Мукачево: МДУ, 2018. Випуск 2(8). С.163-166.

ГАРАПКО В.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСВІТА В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Оскільки ChatGPT зробив генеративний штучний інтелект відомим широкій громадськості наприкінці 2022 року, багато освітян намагаються визначити користь чи шкідливість такої інновації в освітній сфері. Технологічний розвиток неминучий: 600 років тому винахід друкарства здійснив

революцію в розповсюдженні знань. Потім: радіо, телебачення, комп'ютери, Інтернет, соціальні мережі. І це все впливає та забезпечує особистісний розвиток і навчання студентів усіх ланок освітньої системи. Традиційна освіта, спрямована на вдосконалення заходів індивідуального навчання, не відповідає цим цілям і цінностям суспільної освіти. Крім того, форми традиційної освіти, які стали можливими завдяки штучному інтелекту, не є дуже надійними. Такі програми, як ChatGPT або Google Bard, як правило, створюють неточний зміст інформації. З технічної точки зору вони просто передбачають наступне слово в послідовності та автоматично генерують зміст у відповідь на запит користувача. Технічно вражаючі, але вони можуть призвести до створення неправдивого або оманливого контенту [3]. Технологічний критик Метью Кіршенбаум уявив, яким би був «текстокаліпсис» через наповнення мережі неправдивою інформацією. Використання цих технологій може призвести до «забруднення» навчальних матеріалів або, як мінімум, вимагатиме від освітян докладати багато часу, щоб перевірити та виправити їх точність[2]. Нещодавно, один із шкільних округів у Сполучених Штатах використав ChatGPT для визначення книг, які потрібно забронити в бібліотеці, щоб відповідати новим консервативним законам щодо освітнього контенту.

Треба додати, що прагнення інтегрувати штучний інтелект в освітні заклади мотивуються не так освітніми цілями, як баченням і фінансовими інтересами сектору штучного інтелекту. Хоча технології надзвичайно дорогі, штучний інтелект в освіті вважається економічно ефективним. Очікується, що школи та інші заклади освіти, і навіть самі батьки та учні, будуть платити за доступ до програм штучного інтелекту, що підвищить ринкову вартість освітніх компаній, які уклали угоду з великим оператором штучного інтелекту[3].

Таким чином, заклади в кінцевому підсумку оплачуватимуть послуги за контрактами, які дозволяють постачальнику ШІ компенсувати свої операційні витрати. Зрештою, державні кошти на освіту переведуть зі шкіл та інших закладів, щоб забезпечити прибутковість цих підприємств. Тобто, освітні заклади ризикують стати залежними від технологічних компаній і втратити свою автономію, в результаті чого державна освіта буде залежати від невідомих приватних технічних систем[2]. Крім того, використання ШІ в освітніх закладах по всьому світу, швидше за все, допоможе прискорити погіршення навколишнього середовища.

Комісія з цифрового майбутнього ЮНЕСКО нещодавно запропонувала програму сертифікації освітніх технологій. З появою ШІ освітні організації, здатні проводити незалежні «алгоритмічні аудити», тобто оцінювати, які автоматизовані системи допоможуть запобігти безконтрольному впровадженню ШІ в освітніх закладах. Запровадження такого захисту потребува-

тиме політичної підтримки уряду та зовнішнього тиску з боку впливових міжнародних організацій. Зіткнувшись із неконтрольованим розвитком штучного інтелекту, незалежне оцінювання та сертифікація можуть бути найкращим способом запобігти перетворенню шкіл на місце постійного технологічного експерименту[1]. Важливо також забезпечити захист освіти. Крім регуляторних інструментів, національні освітні органи та посадові особи також повинні розглянути можливість створення нових форм нагляду за ШІ в освіті. Тому захисні заходи впровадження ШІ в освіті піднімає низку важливих питань для освітян і системних менеджерів. Освітні заклади в усьому світі потребують інформованих порад і вказівок щодо того, як взаємодіяти зі штучним інтелектом на основі чітко визначених освітніх цілей і оцінки ризиків.

Список використаних джерел

1. Гарапко В.І. Сучасна система електронного оцінювання здобувачів вищої освіти–TeSLA. ОСВІТА ДОРОСЛИХ: ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВ. 2021. Том 2. №2. С. 197-203.
2. L'école à l'heure de l'intelligence artificielle // ЮНЕСКО. 2023. Режим доступу до ресурсу: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000387029>.
3. Williamson Ben. Big Data in Education: The Digital Future of Learning, Policy and Practice. NY, 2017. 102 с.

ГИЧКО М.В.,
ДУЛІШКОВИЧ В.В.,
ЛАЛАК Н.В.

Мукачівський державний університет, Україна

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

На сьогодні в закладах загальної середньої освіти збільшується кількість учнів з особливими освітніми потребами. Кожна дитина особлива, але деяких називають «особливими» не для того, щоб підкреслити унікальність їхніх здібностей, а щоб окреслити особливі потреби, які відрізняють їх від інших. Незалежно від стану здоров'я, наявності фізичного чи інтелектуального порушення, кожен школяр має право на повноцінне життя, освіту, якість якої не відрізняється від якості освіти інших. Саме цей принцип є основним в організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Варто зазначити, що інклюзивне освітнє середовище – це середовище, в якому всі учні, незалежно від своїх потреб, можуть ефективно здобувати знання, удосконалювати свої вміння, соціальні та комунікативні навички,

формувати ключові та предметні компетентності, а також відчувати себе повноправним членом соціуму. Актуальністю досліджуваної проблеми є те, що батьки та фахівці мають підготувати дітей з ООП до повноцінного життя в суспільстві, створити умови і надати допомогу в соціально-педагогічному супроводі та адаптації.

Теоретичні та практичні аспекти досліджуваної проблеми розкриті у наукових доробках вітчизняних та зарубіжних учених (О. Будник, Г. Давиденко, В. Коваленко, О. Колісник, А. Колупаєва, Л. Міщик, Ж. Матюх, Ю. Носенко тощо). Так М. Войцехівський, Н. Дятленко, А. Даниленко, А. Колупаєва, І. Луценко, Ю. Найда, М. Сварник, Т. Скрипник, Н. Софій, Т. Тараненко, В. Тесленко, В. Ткачук у своїх працях висвітлюють особливості організації освітнього процесу для дітей з різними нозологіями в умовах інклюзії.

Соціалізація є одним із важливих чинників всебічного розвитку та ефективного функціонування особистості в суспільстві. В контексті дослідження соціалізацію ми розглядаємо як активне засвоєння особистістю соціального досвіду, соціальних ролей, норм і цінностей. Відповідно до чинного законодавства, що регулює інклюзивну освіту, в кожному навчальному закладі створюється команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП, до складу якої входять: постійні учасники (директор або заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель початкових класів, асистент вчителя, практичний психолог, соціальний педагог, вчитель-дефектолог, вчитель-реабілітолог та батьки або законні представники дитини тощо); залучені фахівці (медпрацівник закладу освіти, лікар, асистент дитини, фахівці системи соціального захисту населення, служби у справах дітей тощо).

Команда супроводу дитини з ООП співпрацює з ІРЦ (інклюзивно-ресурсним центром) з питань надання корекційно-розвиткових послуг та методичного забезпечення її діяльності.

Для кожної дитини відповідно до нозології потрібно адаптувати або модифікувати індивідуальний навчальний план та індивідуальну навчальну програму. До прикладу, молодші школярі з аутизмом потребують особливого відношення. Тому, учні із частково або яскраво вираженими ознаками цієї нозології приймають участь у шкільному житті за допомогою індивідуального графіку навчання. Оскільки, специфікою аутизму є розлади розумової діяльності, з порушенням в емоційній сфері, але збереженням інтелектуальної складової мислення, навчальна програма частково або повністю модифікується, опираючись на ступінь нозології дитини.

Одним із членів команди супроводу є асистент учителя, який індивідуально чи частково співпрацює з дитиною, спостерігаючи за нею, фіксує поведінку, прогрес чи регрес у навчанні, та вносить всі дані в щоденник спостережень і портфоліо здобувача освіти, згідно з індивідуальним планом розвитку дитини.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>